

Saharawiene skal trøttes ut

Frustrasjoner og gnisninger blant de saharawiske flyktningene øker. Det er ikke rart: Leirene ble bygget for 30 år siden.

Tor Dagfinn Dommersnes tekst

TAKTIKK: Ingenting skjer i Vest-Sahara-konflikten.

– Men når ingenting skjer, så vinner Marokko. Så lenge okkupasjonen klarer å hindre at FNs opprinnelige forslag blir gjennomført, har de full kontroll i Vest-Sahara. Landet får ingen selvstendighet, og flyktningene kan ikke vende hjem.

Det er seniorrådgiver Richard Skretteberg i Flyktninghjelpen som sier dette til Aftenbladet. Han har besøkt Vest-Sahara, og også saharawiernes flyktningleire i Algerie. – Mismotet er i ferd med å bre seg i leirene. Folk ser jo at ingenting skjer, at de sviktes av det internasjonale samfunnet, sier Skretteberg. – FN er riktig nok til stede, men organisasjonens plan om å gjennomføre en folkeavstemning om selvstendighet er aldri blitt gjennomført. «United Nations» er i disse kretser omdøpt til «United Nothing».

SKJULT KONFLIKT: Vest-Sahara er en typisk glemt konflikt i verden. Det finnes likevel flere aktive støtteorganisasjoner for saharawiene. I Norge arbeider Støttekomiteen for Vest-Sahara, med følgende nettadresse: www.vest-sahara.no.

IKKE MED: Marokko er i dag det eneste landet i Afrika som ikke er med i AU, Den afrikanske union. Marokko trakk seg i protest da OAU (AUs forgjenger) i 1984 tok opp Vest-Sahara som fullverdig medlem.

som helst interesse av et religiøst islamistisk opprør. Tvert imot tror jeg at en langdryg utmattelsestaktikk der folket ser at Polisario ikke vinner fram, kan gi grobunn for mer ekstreme krefter. Okkupantene og vestlige nasjoner risi-

FISKERE

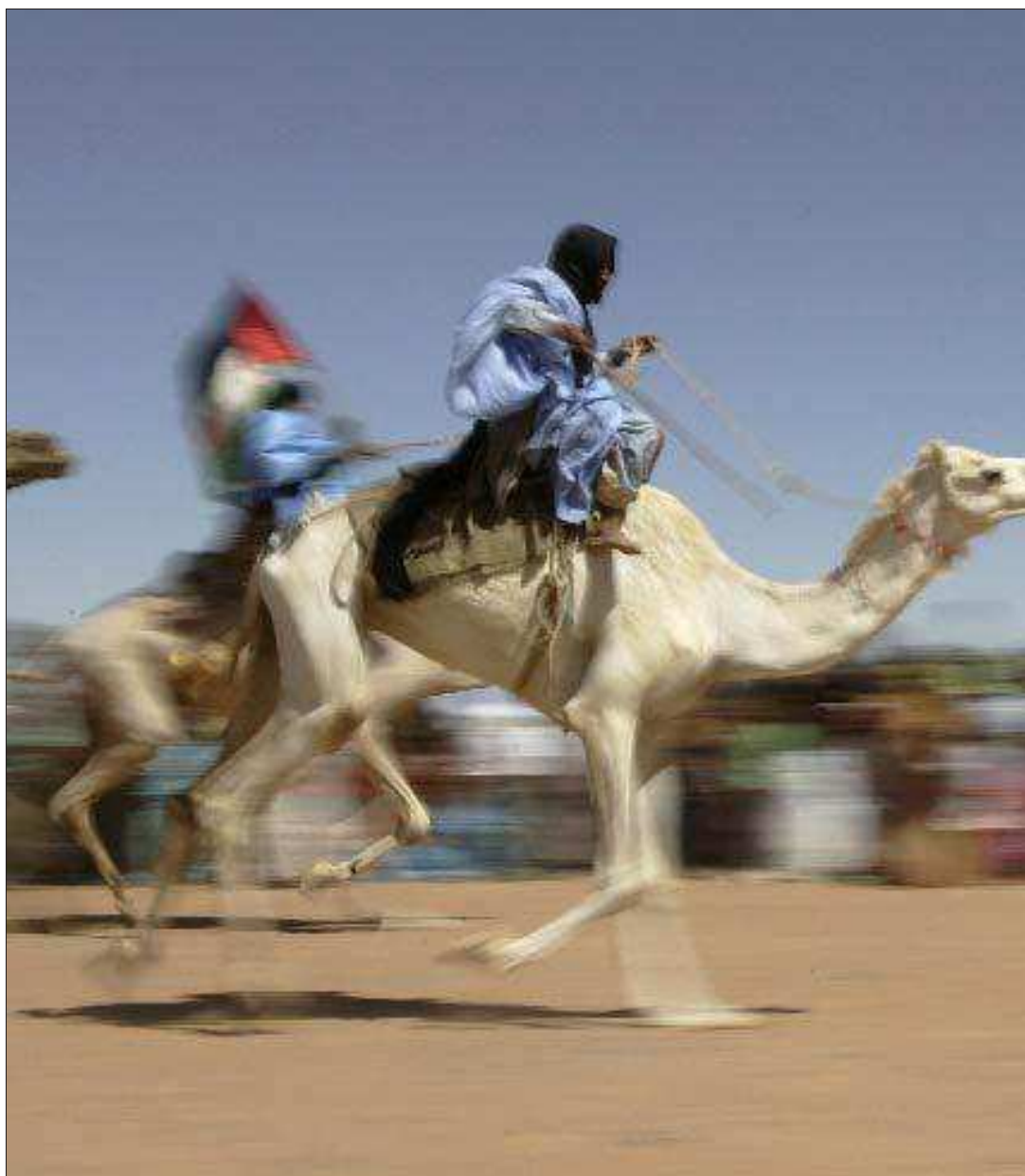
OVERTAR: Saharawiene er tradisjonelt nomader og ikke fiskere. Derfor tar få saharawier del i den voldsomme veksten innen fiskerisektoren. Det betyr at tilflyttede marokkanere tjener mest på fiskeressursene, og tallet på marokkanske tilflyttere øker sterkt.

KOLONI: Vest-Sahara kalles gjerne Afrikas siste koloni. Ifølge Skretteberg er det mektige nasjoners unnfalhet som er årsaken til at denne håpløse situasjonen kan fortsette år ut og år inn.

– Både USA, Frankrike og Spania har et ansvar. De vil heller ha et godt forhold til den mektige okkupasenten Marokko enn å hjelpe fattige, maktesløse flyktninger.

USA har innledet et tett samarbeid med Marokko i sin såkalte krig mot terror. Amerikanerne frykter at en skjerpet uavhengighetskamp for Vest-Sahara vil skape en ustabil region – eller gi økt oppslutning til ekstreme islamister.

– Men sannheten er at frigjøringsorganisasjonen Polisario er meget sekulær. Den har ingen

KAMELRYTTERE: Flyktningene i leirene i Algerie opprettholder drømmen om et eget land. Her en rideoppvisning i Dakhla-leiren for noen uker siden. (Foto: Reuters-Scanpix)

FLAGGET: Flagget til Vest-Sahara er naturligvis et viktig våpen i frigjøringskampen. (Foto: Reuters-Scanpix)

kerer å få det de vil unngå. Saharawiene har en liberal muslimsk tradisjon.

MAÑANA, MAÑANA: Den tidligere kolonimakten Spania er også unnfalende overfor Marokko. Spanjolene vil ha et godt forhold til landet, blant annet for å kunne samarbeide effektivt for å stanse flyktningstrømmen fra Afrika til Spania og resten av EU. Frankrike på sin side har også et nært forhold til Marokko, og også store økonomiske interesser i landet. Resultatet av er at landene i FNs sikkerhetstråd ikke blir enige om å presse

VETERAN: En saharawisk flyktning i leiren Dakhla ved Tindouf sørvest i Algerie. (Foto: Dani Cardona – Reuters-Scanpix)

2008©AFTENBLADET, ES

«United Nations» er i disse kretser omdøpt til «United Nothing».

Orden må hun ha

Steinar Brandslet tekst

JUSTIS: President Nicolas Sarkozy kaller justisminister Rachida Dati «min lille araberpike». Det ville neppe ha blitt særlig populært i Norge, men i Frankrike går det visst an. Hun er flere ganger blitt kåret til den mest populære politikerne på høyresiden.

Dati blir av og til foraktelig sett på som presidentens innvandre-ralibi. Andre mener hun er flinkere til å velge antrekk fra kjente motedesignere enn hun er til å drive med politikk. Men Rachida Dati har atskillig mer å fare med en sikker klessans.

Det er lett å ta til motmæle, for forgjengerne har ikke engang brydd seg med å late som om de ville ha et alibi. Hun er den første ikke-europeiske immigranten i en fransk regjering, og den første araberen.

Med marokkansk far som var bygningsarbeider og mor en bonde-jente fra Algerie som ikke kunne lese, var ikke veien til ministerposten akkurat åpenbar da Rachida Dati ble født i Saint-Rémy i 1965. Hun vokste opp i Chalon-sur-Saône, i et ganske dårlig nabolag i Burgund. Allerede som 16-åring begynte hun å småjobbe, og måtte ta mye familieansvar da moren døde tidlig. Med 11 søsken betød det mye arbeid.

Men hun fikk en økonomiutdanning og tok noe juss ved å jobbe på dagtid og studere om natten. Deretter havnet hun tre år i Elf-Aquitaine og jobbet seg opp til flere solide stillinger, blant annet i Den europeiske bank for gjenoppbygning og utvikling og en rådgiverstilling for utdanningsdepartementet.

Noe av hovedkritikken mot henne har vært at hun har begrenset bakgrunn innenfor jus-sen. Dati ble ferdigutdannet magistrat fra en prestisjefyllt institusjon i 1999, men det er et embete med begrensede fullmakter. Hun hadde et par jobber før hun ble assistent for statsadvokaten Évry.

Dette var tydeligvis nok til at hun ble rådgiver for Nicolas Sarkozy i 2002, som hun selv tok kontakt med ved å skrive et brev til ham mens han satt som innenriksminister. Hun sa hun ville bli en rådgiver for ham i innvandrerspørsmål. Sarkozy slo til,

RACHIDA DATI

ALDER: 42 år

STILLING: Justisminister i Frankrike

hun fikk først jobbe med småkriminalitet, og ble deretter et fast ansikt ved siden av ham. Hun ble ikke medlem av Sarkozys parti UMP før i 2006, men allerede året etter ble hun hans talskvinne. Sarkozy ble beskyldt for å være rasist da han i 2005 kalte opprørene i de franske forstedene «avskum». Dati jobbet i det stille for å dempe kritikken.

Sarkozy nølte ikke mye med å utnevne henne til justisminister etter valgseieren i fjor. Dati vant også et lokalvalg i Paris etter at den populære, sittende borgermesteren der ble skjovet ut av Sarkozys folk, og ikke alle likte det.

På landsplan har hun satt i gang reformer i rettsvesenet som ikke er blitt godt mottatt av piggs-trittende dommere og byråkrater. Tilhengere av det tradisjonelle franske systemet har ikke sett mildt på omleggingene.

Dati kan se mildt ut, men blir omtalt som autoritær. Skarpe kritikere mener hun egentlig ikke har peiling på det hun driver på med, og dessuten kommer til forhastede konklusjoner.

Kanskje kan noe av alt dette stemme. Men kritikerne er påfallende ofte middelaldrende, hvite, velplasserte mannfolk eller meget sinte arabiske menn som ikke synes hun er en passende representant for dem.

Jeg hadde aldri trodd at jeg ville bli minister en dag, eller kandidatens talskvinne.

Rachida Dati, justisminister i Frankrike, om sin beskjedne bakgrunn

KALENDER DENNE UKEN

I DAG: Ett år siden treåringen Madeline McCann forsvant fra familiens ferieleilighet i Portugal. Internasjonal dag for pressefrihet.

40 år siden studenturoighetene i Frankrike.

TIRSDAG: Nominasjonsvalg i Indiana og North Carolina.

ONSDAG: Dmitrij Medvedev innsettes som president i Russland.

TORS DAG: Staten Israel 60 år.

Vladimir Putin blir statsminister i Russland, og tar over som leder for partiet Det forente Russland.

MENNESKERETTSBRUDD: –Det gjennomføres grove brudd på menneskerettighetene i området, blant annet med vilkårlige arrestasjoner av opposisjonelle, brudd på organisasjonsfriheten og ytringsfriheten. Fanger blir svært dårlig behandlet, sier Skretteberg.

Flyktninghjelpen arbeider i dag ikke med praktisk hjelpearbeid i Algerie eller Mauritania, der det også bor flyktninger fra Vest-Sahara.

– Vi prioriterer å arbeide politisk med dette viktige flyktningsspørsmålet. Der- som det oppstår behov for akutt hjelp, vil dette selvsagt vurderes, sier Skretteberg.

td.dommersnes@aftenbladet.no

VEST-SAHARA

NAVN: Den saharawiske arabiske demokratiske republikk (SADR). Anerkjent av ca. 80 stater, ingen europeiske.

HOVEDSTAD: El Aaiún (Laayoune)

BEFOLKNING: Marokko-kontrollert område: Ca. 400.000, hvorav 250.000–300.000 marokkanske bosettere og 100.000–150.000 saharawier. Polisario-kontrollert område: Ca. 30.000 nomader.

FLYKTNINGER: Ca. 160.000 flyktninger bori i leire i Algerie, ca. 26.000 i Mauritania.

RELIGION: Sunnimuslimer

RESSURSER: Fosfat av høy kvalitet, mulig olje og gass, fiskeressurser.